

OSNOVNI PRINCIPI NAUČNOG ZNANJA

Metodologija u političkim naukama

TEME

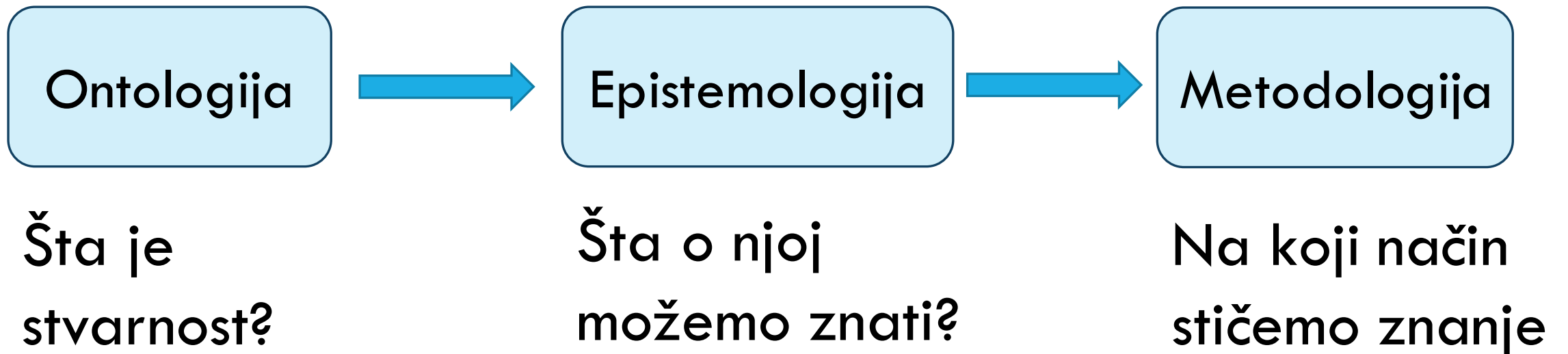
- ❑ Osnove naučnog znanja
- ❑ Politikologija kao naučna disciplina
- ❑ Logika istraživanja

“GRANE” FILOZOFIJE NAUKE

- Ontologija:** *Šta je realnost? Od čega se sastoji ta stvarnost i kako možemo razumjeti postojanje?*
- Epistemologija:** *Od čega se sastoji validno znanje i kako ga možemo dostignuti? Šta možemo znati?*
- Metodologija:** *Na koji način najbolje možemo prikupiti znanje o realnost?*

NAUČNE PARADIGME

- **Naučna paradigma:** sklop vjerovanja i usaglašenih principa među naučnicima o tome kako se naučni problemi razumijevaju i rješavaju.
- Svaka naučna paradigma se može karakterisati kroz svoju: *ontologiju, epistemologiju i metodologiju.*

KLJUČNE NAUČNE PARADIGME

- Pozitivizam**
- Konstruktivizam (Post-modernizam)**
- Kritička teorija (Konflikta)**
- Subjektivizam**
- Pragmatizam**

POZITIVIZAM

- ❑ Tvorac pozitivizma je Ogist Kont (Auguste Comte).
- ❑ Postavio zahtjev da se društvene nauku organizuje i razvija po uzoru na prirodne nauke (Sociologija – *Socijalna fizika*).
- ❑ Vjerovanje da postoji jedna realnost, koja se može objektivno sagledati i mjeriti.
- ❑ Istorija je prošla kroz 3 faze: *religijsku, metafizičku i pozitivnu*.
- ❑ Pozitina nauka treba da zamijeni religiju i metafiziku.

POZITIVIZAM

- ❑ Pozitivna nauka – izvor saznanja je u **činjenicama** koje su date u objektivnom iskustvu. Objašnjenja se baziraju na upotrebi logike i racionalnog mišljenja.
- ❑ **Dominantna** naučna paradigma.
- ❑ **Dva principa:**
 - ❑ Društveni svijet objektivno postoji
 - ❑ Mora se mjeriti

PREDNOSTI I MANE POZITIVIZMA

- ❑ Daje validnost i objektivnost istraživanju
- ❑ Baziran na preciznim i mjerljivim metodama
- ❑ Manjak “dubinskog” razumijevanja konteksta
- ❑ Djelimično deterministički: vidi ljude kao “društvene proizvode”

KONSTRUKTIVIZAM

- ❑ Nastao na radikalnoj kritici pozitivizma i teze da društveni svijet postoji objektivno i nezavisno od našeg iskustva.
- ❑ Insistira na činjenici da je stvarnost prvenstveno subjektivna percepcija stvarnost i da ne možemo znati ništa o njoj kao takvoj.
- ❑ Društveni svijet je naša predstava o njemu, i različite grupe ljudi, uslovljene drugačijim iskustvom, realnost vide drugačije.
- ❑ Cjelina ne postoji, sve je u prirodi segmentirano, pa i istina o stvarnom svijetu.

PREDNOSTI I MANE KONSTRUKTIVIZMA

- ❑ Omogućava uviđanje društvene kompleksnosti.
- ❑ Personalizacija “naučnih” istina i odmak od univerzalnosti.
- ❑ Teško je napraviti razliku između dobrog i lošeg (relativizam)
- ❑ Sve je moguće tvrditi ako empirijska potvrda nije potrebna.

PRINCIPI NAUČNOG ZNANJA

- ❑ **Naučni metod:** *primjena niza principa, pravila i procedura koji omogućavaju osvajanje naučnih saznanja.*
- ❑ **Indukcija vs. Dedukcija**
- ❑ Sa stanovišta pozitivizma, osnovni **principi** naučnog saznanja su:
 - ❑ *Opštost*
 - ❑ *Objektivnost*
 - ❑ *Sistematičnost*
 - ❑ *Preciznost*
 - ❑ *Pouzdanost*
 - ❑ *Provjerljivost*

Paradigma	Ontologija	Epistemologija	Metodologija	Metod
Pozitivizam	Postoji jedna stvarnost ili istina.	Stvarnost može biti mjerena i stoga je fokus stavljen na ponalaženje pouzdanih i validnih alatkama kojim možemo dobiti podatke o njoj.	Eksperimentalna istraživanja; Kvazi-eksperimentalna istraživanja; Anketna istraživanja.	Uzorkovanje; Mjerenje i skaliranje; Statističke analize; Anketni metod; Intervjui; Fokus grupe; Analiza sadržaja, itd.
Konstruktivizam	Ne postoji jedna stvarnost ili istina. Stvarnost je kreirana od strane pojedinaca u grupama koje imaju različito iskustvo.	Stvarnost se ne može mjeriti jer nije objektivna. Može se samo interpretirati sa ciljem pronalaženja skrivenog smisla u društvenim događajima.	Etnografske studije; Fenomenološke studije; Analiza diskursa; Heuristička istraživanja, itd.	Kvalitativni intervjui; Studije slučaja; Životna istorija; Identifikovanje tema; Analiza narativa; Analiza diskursa; Učesničke studije, itd.

MATERIJALI

- ❑ Bešić, Miloš (2009), *Metodologija političkih nauka*, **STRANE:** 2-10; 20-39 (TEMA 1)
- ❑ Goodin & Klingerman (1996), *Handbook of Solitical Science*, **POGLAVLJE:** 1 i 3 – **SLAJDOVI** (TEMA 2)
- ❑ Howard, Chirstopher (2017), *Thinking like a Political Scientist*, **POGLAVLJE:** 1, **STRANE:** 2:20 (TEMA 3)